

SODIŠČA IMAJO ZADNJO BESEDO V DELAVSKIH SPORIH

VELEPOROTA V CLEVELANDU JE OBTOŽILA ŠTIRI ČLANE A. F. OF L., DELAV. VODITELJE, IZSILJEVANJA

Devet delavskih agitatorjev pred sodiščem, ker so ovirali dostavljanje poštnih pošilk. — Udeleženci delavskih nemirov na Zahvalni dan v Chicagu obsojeni na denarno kazen. — Mestna občina v Detroitu ima pravico prepovedati agitatorjem deliti plakate.

CLEVELAND, O., 21. decembra. — Veleporota je označila danes štiri clevelandske delavske voditelje, uradnike unij, spadajočih k Ameriški delavski federaciji, kot "brezvestne raketirje".

Obtoženi so bili da so sprejemali od delavcev podkupnino. Delati so dovolili le tistemu, ki jim je plačal gotovo vsoto denarja. Obtoženi so izsiljevanja, za kar določa postava najvišjo kazen 25 let.

Donald A. Cambell, predsednik okrajnega odbora soboslikarjev, je bil obtožen v petih slučajih, dva v treh, in dva v enem slučaju.

Načelnik veleporote je izjavil: — Le malokdo se zaveda zla in škode, ki jo povzročajo ti brezvestni raketirji. Izvajajo pravcato diktatorsko oblast in kratijo delavcem pravico do dela. Denarja ne izsiljujejo samo od delavcev, pač pa tudi od svojih organizacij.

Zveznemu sodniku Jonesu je priznalo svoje krivdo devet mož iz Youngstowna, Warrena in Massilona. Za časa stavke pri Republic Steel ter pri Youngstown Sheet and Tube Company so ovirali dostavo poštnih pošilk. Eden je bil obsojen na šestdeset dni, dva na trideset, ostali pa pogojno na šest mesecev.

Kompanija je bila zaposlila stavkokaze, stavkarji so pa piketirali pred vhodi. Pošta je dan za dnem dobivala zavoje z naročilom, naj jih dostavi stavkazom v tovarni.

Tedaj je bil nastopil generalni poštni mojster ter obdelal kompanijo, da hoče zaplesti zvezno vlado v delavski spor.

Dostavljanje pošilk v tovarno je označil za skrajno nevarno dejanje.

LOS ANGELES, Cal., 20. decembra. — V zvezi s sedečo stavko v Douglas Aircraft tovarni v Santa Monica meseca februarja tekočega leta, je bilo spoznanih krivim 22 stavkarjev, češ, da so lastnikom tovarne kršili lastninsko pravico. Potrošniki so priporočili sodniku, naj jih milostno sodi. — Pri nekem prejšnjem tozadevnem procesu se porota ni mogla sporazumeti.

CHICAGO, Ill., 21. decembra. — Danes je bilo obsojenih na denarno kazen 61 udeležencev delavskih nemirov, ki so se završili na Spominski dan pred Republic Steel tovarno. Kakor znano, je bilo pri tisti priliki usmrčenih deset oseb. Sodnik je nekatere obsodil na 10 dolarjev globe, nekatere pa na en dolar.

KANSAS CITY, Kans., 21. decembra. — Danes je bilo aretiranih osemindvajset delavcev, ki so se peljali proti Fordovi montažni tovarni. Šerif je dobil na truku trinajst nabasanih revolverjev, dvanaest strojnih pušk in petdeset krepelcev.

Pred tovarno so se završili zadnje dni ponovno vroči spopadi.

DETROIT, Mich., 21. decembra. — Tukajšnje zvezno sodišče je danes odločilo, da ima uprava mesta Dearborna pravico prepovedati unijskim agitatorjem deliti propagandne plakate pred tovarno Ford Motor Company.

United Automobile Workers so se proti temu pritožili, toda pritožba je bila zavrnjena.

Pogajanja med C.I.O. in A.F.L. so se razbila

REPUBLIKANCI SREDI TERUELA

Trije republikanski oddelki so vkorakali v mesto. — Mesto je popolnoma odrezano od fašistov.

HENDAYE, Francija, 21. decembra. — Trije republikanski oddelki so se polastili sredine Teruela, ki je bila najbolj utrjena fašistična postojanka na tej fronti ter so z bajoneti pregnali fašiste. Še vedno se vrše boji od hiše do hiše in civilno prebivalstvo v strahu beži iz mesta. Vlada poročila navedenja, da je Teruel popolnoma odrezan od ostalega fašističnega ozemlja.

Republikanski aeroplani so popolnoma uničili oddelke Marokancev in tujih legionarjev, ki so skušali prebiti republikansko črto.

Kot pravijo poročila iz Madrida, so fašisti zelo oslabilili svoje postojanke na vseh frontah, ker pošiljajo ojačenja proti Teruelu. Vladi dovažajo na fronto pri Teruelu vojaštvo in artilerijo.

Tekom šestdnevne ofenzive so fašisti izgubili 20 vasi. Vlade čete so zavzele 250 kvadratnih milj fašističnega ozemlja, kjer so bile najmočnejše fašistične postojanke, ki so okrožale cesto med Madridom in Valencijo.

PERPIGNAN, Francija, 21. dec. — Sinoči so fašistični aeroplani zopet napadli Barcelono in je bilo 8 oseb ubitih, 30 pa ranjenih.

GIBRALTAR, 21. dec. — Španski fašisti so zopet odprli mejo iz Španije v Gibraltar, toda so postavili strogo omejitev glede prenosa denarja. Iz fašističnega ozemlja ni dovoljeno nositi čez mejo srebrnega denarja in le malo bakrenega denarja.

Potniki, ki so prišli iz Seville, pripovedujejo, da so bile v fašističnem glavnem stanu v Salamanci ukradene zelo važne listine in mnogo denarja. Ta meja je bila takoj zaprta, da ne bi bilo mogoče prenesti denarja čez mejo.

VELIKA ARMADA PROTI NEMCIJI

PARIZ, Francija, 21. dec. — Francoski vnanji minister, ki se je vrnil v Pariz s svojega potovanja po deželah vzhodnih zaveznic Francije, je prinesel s seboj zagotovilo, da bo Nemčija zadel na velikansko premoč, ako bi se skušala razmakniti proti jugu ali vzhodu.

Delbos se je prepričal, da bi Hitler, ako bi hotel raztegniti meje Nemčije, zadel na skupno armado 3,000,000 izborna izvežbanih in opremljenih vojakov.

STOJADINOVIC BO ŠEL V BERLIN

Najbrže bo Jugoslavija kupovala orožje od Nemčije. — Vlada je imenovala svojega agenta pri gen. Francu.

DUNAJ, Avstrija, 21. dec. — Iz Beograda je prišlo poročilo, po katerem bo ministrski predsednik Milan Stojadinović ki se je ravnokar vrnil iz Italije, kjer so italijanske munijske tvrdke skušale od njega dobiti velika naročila, v januarju odpotoval v Nemčijo, kjer se bo sestal s kanclerjem Adolfom Hitlerjem in bo obiskal tudi Kruppove tovarne v Essenu. Nemški generali bodo skušali prepričati Stojadinovića, da more Jugoslavija dobiti najboljše orožje samo iz Nemčije.

Kot pravijo nekatera poročila, jugoslovanski častniki niso zadovoljni s tem, da hoče Stojadinović nadomestiti francosko in češko orožje z nemškim, kakor tudi ne z njegovim novim prijateljstvom do fašističnega bloka.

BEograd, Jugoslavija, 21. decembra. — Upokojeni mornariški stotnik Vladimir Marzanić je bil imenovan za trgovskega delegata in opazovalca na španskem fašističnem ozemlju.

Do tega koraka se je ministrski predsednik Stojadinović odločil tekoč svojega obiska v Rimu. Vlada pa povdarja, da to imenovanje ne pomeni priznanja vlade generala Francoise.

BOJI PRED ROMUNSKIMI VOLITVAMI

DUNAJ, Avstrija, 20. dec. — Na predvečer romunskih parlamentarnih volitev prihajajo čez mejo poročila o terorju, prelivanju krvi in o ostrih napadih na kralja Karola in njegovo prijateljico Magdo Lupescu.

V teku so najljutejši boji v mnogih letih, ko si v veliki borbi stojita nasproti ministrski predsednik Jurij Tatarescu in bivši vnanji minister Nikolaj Titulescu. Z mnogih krajev dežele prihajajo poročila o velikih izgrelih in nemirih.

Položaj je tako resen, da je vodja kmetijske stranke Ion Mihalache brzojavno zahteval od kralja Karola, da prisili vlado, da štiti ustavne pravice narodov.

BURNE VOLITVE NA ROMUNSKEM

BUKAREŠTA, Romunske, 21. dec. — Pri občinskih volitvah v Murešu so bile usmrčene štiri osebe. Udeležbo pri volitvah je oviral velik sneg.

JAPONSKA ODLOČNO TAJI VSAKO KRIVDO

Japonski častniki nočejo priznati, da so Japonci streljali na Panay. — Japonska armada ne sme biti razžaljena.

TOKIO, Japonska, 21. dec. — Zastopnik vnanjega urada je rekel, da mora poteči še nekaj dni, predno bo japonska vlada odgovorila na ameriške in angleško noto. Ta zakasnitev ima svoj povod v veliki zmešnjavi, ki je onega dne, ko je prišlo do "nesrečnih" dogodkov, vladala na Jangeu med Nankingom in Vohuom.

Japonski ni samo težavno odgovoriti na ameriško noto zaradi napada na topničarko Panay, temveč zaradi jamščene, katero zahtevajo Združene države za bodočnost.

Ako se bo vojna še kaj dolgo nadaljevala, tedaj Japonska Združenim državam ne more jamčiti, da japonska armada ne bo kršila ameriških interesov. Zlasti, ako japonska armada napade Kanton, da kitajski armadi odreže vir za orožje in municijo, tedaj se skoro ni mogoče izogniti nepričakovanim dogodkom. Zahtevi Združenih držav glede oprostitev in odškodnine je bilo že zadoščeno.

Toda japonski vnanji urad odgovora ne zavlačuje samovoljno, temveč z ozirom na armado in mornarico. Japonski odgovor Združenim državam mora biti namreč tak, da armada in mornarica ne boste žaljeni.

Armadni poveljstvu na Kitajskem je zelo težavno pojasniti dogodke onega nesrečnega dne, ko je bila potopljena ameriška topničarka in so bile napadene štiri angleške topničarke. Poročila še vedno prihajajo od armadnega in mornariškega poveljstva na Kitajskem v Tokio, toda so tako nasprotna drugim poročilom, da ni mogoče dobiti jasne slike.

Japonsko vojno ministrstvo se ni prejelo poročila od polkovnika Kingoro Hašimoto, ki je poveljeval bateriji, ki je streljala na ameriške in angleške ladje. Hašimoto je odpotoval iz Vuhua in ni znano, kje se sedaj nahaja.

Japonska javnost ne ve ničesar o resnih zapletljajih zaradi potopa ameriške topničarke. Časopisje je samo kratko omenilo, da je bila ladja srednje bitke pomotoma zadeta in potopljena. Časopisje je tudi zmolčalo, da je bil admiral Keizo odpoklican.

NAROCITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTABEJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

FEDERACIJA NI BAJE STAVILA SPREJEMLJIVE PREDLOGE

WASHINGTON, D. C., 21. dec. — Danes so se povsem nenadno končala mirovna pogajanja med Ameriško delavsko federacijo in Lewisovim odborom za industrijsko organizacijo. Pogajanja, ki so se z daljšimi in krajšimi presledki vršila skoro dva meseca, so bila brez vsakega uspeha.

KELLOGG JE UMRL

Bivši ameriški državni tajnik je umrl v starosti 81 let. — Pomagal je postaviti nenapadno pogodbo ter je bil odlikovan z Noblovo mirovno nagrado.

ST. PAUL, Minn., 21. dec. — Nocoj ob pol osmih je umrl Fr. B. Kellogg, bivši ameriški državni tajnik.

Najbolj se je bil proslavil, ko je pomagal sestaviti znano nenapadno opogodbo, ki nosi ime Kellogg-Briandova pogodba. Za svoja mirovna prizadevanja je dobil Noblovo mirovno nagrado.

Kellogg je bil rojen 22. decembra 1856 v Potsdamu, N.Y. Po dovršeni ljudski in visoki šoli je začel študirati pravo ter je postal leta 1897 samostojen odvetnik.

V politiko se je začel vmešavati, ko je bil star 50 let.

Leta 1916 je bil izvoljen v senat.

DAVILA JE ODSTOPIl

WASHINGTON, D. C., 21. decembra. — Charles A. Davila, ki je bil izra meseca oktobra 1929 romunski poslanik v Washingtonu, je odstopil. Baje ni odstopil iz političnih razlogov. Časnikarjem je rekel, da se bo vrnil na Romunsko ter posvetil vse svoje delo narodni kmetijski stranki.

DVANAJST LET STARA NEVESTA

WHITE PLAINS, N. Y., 21. dec. — Sodnik Morsehauser je razveljavil zakon 16 letne Rose Scarpa, ki se je leta 1934 poročila s tedaj 25 letnim Antonom Scarpa.

VIHAR V ROKAVSKEM PRELIVU

LONDON, Anglija, 21. dec. — Po Rokavskem prelivu je divjal tak vihar, da se parnik Queen Mary ni mogel ustaviti v Plymouthu. Parnik, na katerem je 300 potnikov in 2300 vreč božične pošte, je vozil naravnost v Cherbourg, odtam pa proti Southamptonu. V zraku se ni pojavilo nobeno letalo. Vlaki so imeli velike zamude.

Obe stranki sta izjavili, da bosta nadaljevali boj s podvojeno silo.

Phillip Murray, ki je pri pogajanjih zastopal Lewisov odbor, je rekel, da so zastopniki Federacije odgovorni za neuspeh. Green ni namreč postavil nobenega, količjak sprejemljivega predloga.

— Mi nimamo ničesar več predlagati, — je izjavil Geo. M. Harrison, zastopnik Federacije pri mirovni pogajanjih.

Skoro istočasno je bilo objavljeno, da je senatni odbor, ki preiskuje kršenje državljanških svoboščin, dognal, da so nekatere korporacije potrošile v treh letih za špijonažo deset milijonov dolarjev.

Voditelji C. I. O. so danes izjavili, da se bo v kratkem vršila konvencija vseh organizacij, pripadajočih Lewisovemu odboru. Pri tej priliki bo poslatven temelj novi narodni delavski organizaciji.

7000 AMERIŠKIH DRŽAVLJANOV NA ČEHOSLOVAKEM

PRAGA, Čehoslovaška, 21. dec. — Na Čehoslovaškem živi danes nad 7000 ameriških državljanov. Žive v hribih in po malih vaseh v vzhodnem delu države, in med njimi jih je le malo, ki so zmogni angleščine. Rojeni so bili v Ameriki kot otroci čehoslovaških priseljencev, kateri so se po vojni vrnili v domovino. Vsako leto se jih vrne par sto v Združene države. To so večinoma fantje, stari manj kot dvajset let, ki se žele odtegniti vojaški službi. Njihovi starši ne morejo z njimi, kajti začasa svojega bivanja v Združenih državah, niso postali državljani, če so pa dobili državljanske papirje, so jim že zdavnaj propadli.

ITALIJA MORA PRENEHATI S PROPAGANDO

LONDON, Anglija, 21. dec. — Angleški vnanji minister A. Eden je v poslanski zbornici izjavil, da Anglija ne bo pričela z Italijo pogajanj za medsebojno prijateljstvo prej, dokler Italija ne vstavi protiangleške propagande v Palestini in drugih krajih bližnjega vzhoda.

Eden je rekel, da je že obvestil italijanskega poslanika, da ni mogoče priti do nikakega zblizanja med obema državama, dokler ta propaganda ne preneha.

"Glas Naroda"

(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
Frank Sakner, President J. Lupeha, Sec.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917, authorized on July 1, 1937.
Postage paid at New York, N. Y., and at additional mailing offices.
Subscription price: \$1.50 per year in advance.
Single copies: 10 cents.

Subscription Yearly \$5.00

Advertisement on Agreement

da celo leto valja na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
za pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
za tretje leto	Za pol leta	\$3.50

"Glas Naroda" lahko vsaki dan izvesti o vseh in pravih

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

MOČNA ČEHOSLOVAŠKA

Medtem ko je bilo nedavno uradno oznanjeno, o čem je francoski vnanji minister Yvon Delbos v Pragi razpravljal s čehoslovakiimi državniki, o eni stvari ni bilo ničesar objavljene, namreč o zmožnosti Čehoslovaške braniti se proti kakemu vpadu, da si je bilo o tem mnogo govora.

V deželi nikdo ne razpravlja o obrambi dežele. Tudi časopisju je strogo prepovedano razpravljati o tem. Navzlic temu je obramba velike važnosti, in, ne da bi bilo treba izdati kako tajnost, je mogoče povedati o čehoslovakiških utrdbah ob mejah.

Da ima Čehoslovaško močno in dobro izvežbano armado, tega ni mogoče prikriti. Toda analo je znanega o utrdbah ob mejah. Vendar pa ima Čehoslovaška ob celi svoji meji močne podzemne utrdbes po francoskem zgledu, toda so v marsikaterem oziru celo mnogo izboljšane. Po mnenju strokovnjakov so te utrdbes tako močne, da morejo zadržati vsako vpadno armado toliko časa, da pridejo na pomoč zavezniški Čehoslovaške.

Z ozirom na politično napetost je naravno, da so te utrdbes najmočnejše proti Nemčiji. Toda, kdorkoli hodi ob česko-nemški meji, ali pa ob kateri drugi čehoslovakiški meji, ne bo opazil nikakih vojaških naprav, mogoče samo kak stolp, o katerem bi vsakdo mislil, da stoji tam samo zato, da ga kdo vidi. Prave utrdbes so pod zemljo in nevidne.

Na vseh krajih, kjer bi mogel kak sovražnik vdreti v deželo, so pod zemljo zgrajene utrdbes, drugod pa varujejo deželo visoke in strme gore.

Skrivne utrdbes imajo v prvi vrsti zadrževati sovražnika, toda aeroplani bodo navzlic temu utrdbam bombardirali notranjost dežele.

Pa tudi proti zračnemu napadu je Čehoslovaška dobro pripravljena, zlasti dobro so zavarovana vsa večja mesta. Znano je tudi, da ima Čehoslovaška najboljšo artilerijo, katero oskrbujejo Škodove tovarne.

Francoski vnanji minister Yvon Delbos, ki je potoval po osrednji Evropi in obiskal vse prestolice zaveznic Francije, je zlasti Beograd, Bukarešto in Prago, je lahko zadovoljen z uspehom na svojem potovanju.

Kot znano, se Francija še vedno boji Nemčije, vsled tega je Delbos obiskal zaveznice Francije, da od njih izve, koliko se more Francija zanašati na njihovo pomoč v slučaju kakga spora z Nemčijo.

Ker je posebno Čehoslovaška najbolj v nevarnosti, da se bo Nemčija skušala na njen račun razmakniti proti vzhodu, je Delbos in z njim tudi Francija zadovoljna, da je Čehoslovaška dovolj zavarovala svoje meje in ima dovolj najmodernejšega orožja, da more zadržati vsak napad, ki bi prišel od Nemčije.

Dopis iz domovine

Piše: JOŽE ZELENČ, Vrhnik Slovenija.

(Nadaljevanje.)

Italijanski generali so mimohod pazljivo opazovali. Zapisov si niso delali, pač pa so si najbrže dejali v mislih: V slučaju vojne bi mi vse to kar pohrustali. Če pa kak tujec ogleduje kje kako barako, ga imajo takoj za vohuna.

Po cesti pa so polki prihajali in odhajali. Sedaj konjeniški polk, nato gorska artilerija na mulah. Orožje, samo morilno orožje. Nato poljska lahka in težka artilerija. Motorizirane strojnice, oklopni avti s strojnimi, avtomobili s pehoto, težka artilerija z motorno vprego. Kot zaključek pa so pripodili po cesti mimo tribune lahki tanki, po zraku pa je pribrnela eskadra aeroplanov-lovec, druga eskadra lažjega tipa, v tretji pa so bili težki trimotorni bombniki. V vseh treh skupinah sem naštel kakih 50 aeroplanov ter je bila s tem parada zaključena ter smo bili vsi veseli, saj je trajala cele tri ure.

Državniki in delegacije so se urno poselili v pripravljene avte, ljudstvo pa proti prestolu z vozili, na kolodvor k vlakom, v Metliko in na druge strani.

Naval na gostilne je bil v Metliki tak, da je bil najbolj srečen tisti, ki je za jesti kaj s seboj prinesel, zato smo je ubrali kar hitro nazaj proti Novemu mestu, ter se tam po par urnem postanku prav dobro pokrepčali v restavraciji hotela Koklić, nakar smo si mesto ogledali.

Na trgovinah je videti še vedno stara znana imena. Pozornost pa mi je zbudilo na eni trgovini ime — Agnitsch. To re "tsch" namesto "rke" "č". Če bi videl zapisano tako ime kje v Kočevju, bi se ne čudil. Pa ker je to Novomeščanom prav, je tudi za me O. K. No, izraz O. K. v Ameriki tako vsakdajen, mi je že skoro iz spomina ušel, kor v Jugoslaviji se nisem slišal. Tukaj namreč rabijo v takih primerih izraz — "vse v redu."

Dobro pokrepčani, se odpravimo iz Novega mesta naprej proti Ljubljani. Vsa družba razpoložena in dobre volje.

Ko vozimo skozi Mirno peč, vidim na lepem poslopju trgovine velik napis Hude. To bo pa gotovo kako sorodstvo newyorškega prijatelja Ignaca Hudeta, ker je, če se ne motim, tudi on od tam doma.

Naš prihodnji postanek je bil v Trebnju. Tam je neka gostilna z imenom Springer. Kot sem zvedel, ne more mimo te krme baje noben sofer, ne da bi se melo notri ne ustavit.

In res, že pri vchodu ugledamo med vrati zalo, črno oblečeno žensko bitje vzblijvega pogleda. Ko stopimo v sobo, je hotel kar vsak naročiti po en liter vina, ter smo se komaj zvrstili z naročili.

Ko prinese pijačo na mizo, ji segavo pripominam, da sem tudi jaz kot sofer že prevezil kakogo pol milijona mili, pa me vpraša, če merim to tudi dokazati, kar pa je bila bolj težavna stvar.

Omenim ji še, da je gospodinja lahko vesela, ko ima tako brhko in privlačno natakaričo, pa mi pove, da ni natakariča, ampak da je ona sama gospodinja.

Potem je pa lahko mož srečen, ko ima tako podjetno ženo v obrti, po pravi, saj tudi mož nimam, sem že čez leto vdova.

Nadaljna moja poizvedovanja bi bila mogoče že neumestna, pa so gcspej Springer itak že drugi zastavljali vsakovrstna vprašanja, ter se je skoro mračilo, ko smo se poslovili iz Trebnja.

Pod klancem mesta Višnje gore je bil zopet kratek postanek. Tam je okrog vsakega

vozila ponujal podjeten možček polže naprodaj. Pa ne živih polžev, ampak samo lepo pozlačene polževe lupine — po dinarčku. Vsak jih je kupil par v spomin na Višnjo goro, kjer so menda najbolj hudi, če praviš, da imajo pri župana steklega polža priklenjenega. Menda je nekaj sličnega kot tu na Stari Vrhnik.

V Ljubljani pa smo zaključili prijeten izlet na jesenske manevre jugoslovanske vojske.

Koncem zadnjega meseca je imela izseljenska Rafaelova družba v Ljubljani v hotelu Union svoj občni zbor. Obenem je bila to tudi 10-letnica njenega delovanja. Ker so bili potom česopisa vabljeni tudi časniški poročevalci, sem se ga udeležil ter pri vchodu prijavil kot zastopnik Glasa Naroda.

Zborovanje je otvoril in vodil družbeni predsednik pater Kazimir Zakrajšek. Po pozdravnem govoru je bilo predloženih več brzojavnih pozdravov državnim in cerkvenim voditeljem.

Zborovanje se je udeležil tudi g. ban dr. Marko Natlačen. Opaziti pa je bilo med navzočimi največ višje duhovščine, profesorjev, narodnih delavcev in več podeželskih županov.

Razpravljalo se je, kako bi se pridobilo tukaj ljudstvo za večje zanimanje za izseljence izven državnih meja, ter je je razdeljeno sedaj sodelovanje po vseh farah in šolah na deželi.

Seveda podeželsko ljudstvo si misli: kako jim bomo pomagali, ker smo sami pomoči potrebni ter že itak preobloženi z prisilnimi in prostovoljnimi dajatvami. Mislijo si: Da bi le naši kaj večkrat pisali, pa bi bilo vse lepo in dobro.

Ko je omenil pater Zakrajšek zborovalcem moje navzočnost kot zastopnik Glasa Naroda, je prišel k meni prijatelj Ivan Malešič, župan iz Metlike, s katerim se nisva videla že 10 let. Sestala sva se tam po zborovanju tudi z navdušenimi in vtrajnim delavcem za izseljensko stvar, g. ravnateljem Fr. Finkom, kateri mi je že pred 10 leti razkazal vzorno urejeno kartoteko naših izseljencev.

Naše ameriške Vrhničane bo pa gotovo bolj zanimalo, če napišem kaj je na Vrhnikih novega.

Ena redkih zanimivosti je bila, ko smo 24. oktobra praznovali petdeset letnico oziroma zlato poroko moje tete in strica France in Helene Jesenko.

Poročne obrede v domačem kregu je opravil borovniški župnik Ciril Jerina, ki je bratrance moje žene, ter je pred 10 leti zvezal tudi Ančko in mene v zakonski par.

Ganljivo je bilo videti, ko je 83-letna teta s pozlačenim šepcem jesenskega cvetja, iz

katega se je blestela ševilka 50, stala poleg svojega moža, ter sta si pred župnikom obljubila še nadaljno zvesto — do groba.

Kdo izmed Vrhničanov ne pozna bivšega pismonoše, ki je raznašal pisma po Vrhnikih točno in vestno vsak dan dvakrat skozi dolgih 28 let. Sedaj uživa pismonoša "Franc" zaslužni pokoj, katerega je nastopil pred 11 leti.

Začetkom oktobra smo imeli tudi povodenj tu na Vrhnikih. Neprestano deževje je narastlo vse pritoke. Senožet med Primcevo in Bečkajevno hišo je bila vse pod vodo, ter je bilo videti iz Katje vasi kot jezero. V zadnjih dolinah je voda kar bruhala iz odprtih v zemlji. Potok na vasi je poplavlil cesti mimo bivše naše gostilne proti hribu. Tudi cesta na Klisu je bila preplavljena ter je voda odnesla večino nasutega peska.

Mnogim ljudem je posebno v okolici Blatne Brezovice in Bevk poplavo njive, na katerih so imeli še neizkopan krompir in druge pridelke. Cesta iz Blatne Brezovice v Bevke pa je sedaj že precej dvignjena, da je ne poplavi tako visoko kot nekdanj. Tudi velik nov vodnjak iz cimenta sem opazil pri cesti pod Klancem.

V zadnjih 10 letih se je na Vrhnikih precej novih hiš zidalo. Krasne stavbe pa so postavili na prostorihi nekdanje Mrovoce gostilne, kjer sta se zidala moderno trinadstropno poslopje Franc in Cilka Brenčič. Na prostoru Šlakove hiše je nova stavba Ignaca Kunstelja (gostilna pri Nacetu). Bivši Lenaršičev magacin je vse predelal za Sekolski dom, v čigar prostorni dvorani kažejo vsak teden dvakrat kino slike. Napredk je videti povsod, kljub temu, da večina industrijskih podjetij na Vrhnikih je deloma obratuje, nekatera pa so sploh opuščena.

Jelevškova in Kotnikova opkarna zaposluje le nekaj malega ljudi. Nekdanja Polakova usnjarska tovarna je sploh propadla, ter ni iz nje slišati drugega kot včasih otožne melodije popevk srbskih vojnikov, ki so tam nastanjeni, daji je bilo svoječasno zaposlenih v onem podjetju stalno do 150 delavcev. Poslepja bivše pivovarne so tudi prepuščena razpadu, ker ni v njih nobenega obratovanja.

Edino lesna trgovina sedaj dobro napreduje, ker les ima boljše ceno in se za precej iz države eksportira.

Ustanovila se je sedaj tukaj tudi lesna zadruza, pri kateri je včlanjenih kakih 50 trdnih posestnikov z Vrhnik in okolice, ter so postavili na Konjskem klancu nad Verdno novo polno jarmenik žago, katere je pričela pred tednom že obratovati, ter je sedaj na Vrhnikih že pet takih žag.

Tudi bivši Pelanecov mlin na Klisu je sedaj ves predelal in z novimi poslopji dozidan, da izgleda z visokim dimnikom

BLAZNIKOVA Pratika

za leto 1938

Cena 25c

s poštino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

ko mala tovarna, v kateri prekuhava korenine, lubje, smrekove, česarke in slično za zdravilna olja itd.

Levo vodno strugo je obzidal z dva metra visoko betonske steno, mali otok med strugama pa bo spremenil v pravi park. Kupil in preuredil je tudi bivši Jelevškov magacin ob novi cesti, v katerem ima skladišče za posušene rastline ter vsakovrstna zdravilna zelišča, katere pošilja v Nemčijo, Francijo, Belgijo, ter celo v New York neki ttrdki na Barclay Street. Pač vzor podjetnega Vrhničana.

Najbolj prometne trgovine pa ima rodbina pokojnega Fr. Malavašiča v obširnem novem poslopju ob križišču nove ceste in Jos. Jernejčič, kateri postaja pravi vrhniški Sears and Roebuck. On ima namreč na stari cesti kar štiri hiše po vrsti, in sicer trgovino v bivši Pekovi hiši, potem lastuje Kovažinovo hišo, bivša Pišlerjevo, v kateri ima skladišče, in Parovo hišo. Edino John Mihelcevo (Medlove) nima ter dvomim, da bo kdaj na prodaj. Ina tudi podružnico v Bobkovi hiši ter režijo glavne trafike.

Gostiln je na Vrhnikih še vedno 17 ter kar životarijo, četudi je bolj malo obiskovalcev. Opazil sem, da je navadno največ družbe pri Drašlerju (bivša Korenčanova) pri Nacetu Kunstelju in pri Fr. Brenčiču (bivša Mrovoceva). Tudi nekdanji običajni "guglarjev" ni več opaziti v gostilnah, ter se vsak ki gre v gostilno, zanese na svoje dinarčke.

Imel sem tudi priliko videti, kako dobro so gostilničarjem poznane finančne razmere njih gostov.

(Konec prihodnjic.)

Za praznike...

ESTRAGUST — KONZERVIRAN PEHTRAN

je slastna dišava s katero se pripravijo zelo okusno pecivo in razne druge dobrote.

Čestne slovenske gospodinjice, dogovorite se in naročite skupno en ducet skateli po 14 funta teza pristnega pečenja in izdelka po nižnjem cenil \$1.50 s poštino vred. Cena posameznih skatli je 20 centov. Priporoča se izdelavatelj in razpšilatelj:

ALOIS AUSENIK, TAPPAN, N. Y.

Peter Zgaga

Moški se smehljaja, če je zadovoljen. Ženska se smehlja, če ima lepe zobe.

Pred kratkim so v New Yorku otvorili šolo, v kateri se bodo učila mlada dekleta opravljati služabniške posle. Ko bo revna mladenka končala šolo, bo lahko dobila službo dekletice, perice, strežajke ali kaj podobnega.

Če je taka šola dobra ali ne, naj drugi odločajo. Po mojem mnenju bi par mesecev v taki šoli nič ne škodovalo takozvanim damam iz takomenovane visoke družbe, ki so trdno prepričane, da žmlje na drevesu rastejo in da ima mesar v ajsbaksi aparat za izdelovanje mesa.

Ko dobi človek ves denar, po katerem hrepeni, je njegova edina želja, da bi imel še par dolarjev več.

Ko smo se pred kratkim pogovarjali, kje se dobro je in pomeni, se je oglašil rojak in takole pohvalil najhjen restavrant v Downtownu.

Kder hoče poceni jesti, naj gre tja. Je res dobro in poceni. Jaz sem bil sicer samo enkrat tam, pa morem reči, da se izplača. Dotični restavrant vsakomur priporočam, dasiravno ne zahajam več tja. Za petindvajset centov sem dobil dve jajci, kos paja, kavo in skoro čisto novo marelo.

V kaznilnici sta se srečala na dvorišču dva kaznena. Pa vpraša prvi drugega:

— Koliko časa boš moral sedeti?

— Šest mesecev — mi je odgovril.

— Čemu pa?

— Kokoši sem kradel. Koliko časa boš pa moral ti sedeti?

— Deset dni.

— Čemu?

— Zato, ker sem umoril človeka.

— To je pa čudno. Jaz bom moral sedeti zaradi kokoši šest mesecev, ti pa zaradi umora samo deset dni.

— Da, toda pomisliti moraš, da me bodo enajsti dan obesili.

Ženska si zna pomagati iz zadrege, če ni vrag. In dobro si pomaga, kar nam dokazuje naslednji slučaj:

Nekoč so neko žensko vprašali, koliko je stara. Malo je pomislila in odgovorila:

— Ko sem se poročila, sem bila stara osemnajst let, moj mož pa šestintrideset. Torej je moj mož enkrat starejši od mene. Sedaj je moj star petdeset let. Ker je enkrat starejši od mene, sem potem-takem stara petindvajset let.

Pravijo, da se je to zgodilo v Downtownu, če se je kool drugod, je pa nazadnje tudi vseeno.

Rojak je bil strašno zaljubljen v ošabno ponosno in odkritosrčno dekle. Lazil je za njo po dnevi in ponoči, in ko sta bila nekoč sama, je pokleknil pred njo ter ji razkril svojo vročo ljubezen. Prezirljivo ga je pogledala in mu osorno rekla:

— Saj vendar veš, da te ne maram. Rečeš tisti, ki bo mene dobil. Nobene šale ne poznam, in tudi udarim, če ni drugače.

Fant se je stresel in zašeljal.

— Samo nekaj mi dovoli, prosim te, samo nekaj.

— Kaj pa? — ga je osorno vprašala.

— Vidiš, kar sem že na kole-nih pred teboj, mi dovoli, da še malo poklečim ter zmolim par očenašev za tistega reveža, ki bo tebe dobil.

Knjige Družbe

sv. Mohorja

ŠEST KNJIG

1. Koledar za leto 1938.
2. Bajtarji (Povest)
Spisal JAN PLESTENJAK
3. Preko morij v domovino (Potopis)
Spisal JAKOB GRČAR
4. Izgnani Menihi (Povest)
Spisal IVAN ZOREC
5. Življenje svetnikov
6. Družinski molitvenik

VSEH ŠEST KNJIG za \$1.35

Naročite pri:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

ZLATA POROKA NA VRHNIKI

Sedeči od leve na desno: Jože Zelenc, Helena Jesenko, Fran. Jesenko, Ana Zelenc, Jakob Kunstelj. — Stojeci od leve na desno: Jožek Zelenc, ml., Nada Kunstelj, Antonija Kunstelj, borovniški g. župnik Ciril Jerina, Viktorija Koprivec, Matie Koprivec in Lovro Kunstelj.

Kratka Dnevna Zgodba

JUNAŠKA VDOVA

O zlatokopih je pisanih mnogo zgodb, ki so se resnično dogajale, ker njihovo delo in njihovo življenje je res sila nevarno. Med zlatokope grede navadno le najbolj drzni ljudje in pa obupanci, ki si drugače ne morejo več pomagati. Da bi kdaj ženska šla med zlatokope v divje kraje iskat zlato, tega še nismo brali.

Sedaj pa poročajo avstralski listi, da se je iz samote v Novi Gvineji srečno vrnila v glavno avstralsko mesto Sidney gospa Harper, ki je v četrdesetih letih življenja iskala zlato. Ženska ni šla iskat zlata zaradi prenapete romantike ali razvajenosti, kakor hodijo dandanes po nevarnih potih razvajene ženske. Gospa Harper je šla v nevarnost zgolj iz ljubezni do svojih otrok. Zenska je namreč vdova, ki je morala skrbeti za štiri otroke. Ko ji je umrl mož in ji zapustil le štiri sirotice, je bila brez dohodkov in v največji bedi. Ker ni mogla nikjer dobiti dela, se je spomnila, da bi morda v Novi Gvineji mogla najti zlato. Zato je brž prodala svoje pohištvo in vse, kar je imela, otroke pa je oddala soročnikom, nakar se je junaska odpravila v Novo Gvinejo.

Iz luke Vevak je nato peš hodila o breki Atob v notranjost dežele. Reka Atob ima baže zlato v sebi. Kakor je ta reka bila za samotno popotnico vabljiva, tako je bila zaradi krokodilov nevarna. In vendar se je ženska odločila, da bo prav tukaj začela delovati ter iskati zlato.

Prva njena stvar je bila, da je najela nekaj rjavih domačinov, ki raztreseni prebivajo v fistih samotnih in divjih krajih, da so ji pomagali zgraditi leseno hišico, v kateri je potem prebivala. Hiša je stala blizu reke, v katero je potem hodila izpirat zlato. To je bilo seveda hudo nevarno delo, ker je krokodilov kar mrgole.

Več kakor enkrat je bila v življenjski nevarnosti, vendar se je vselej srečno rešila. Tako je reva dolge tedne izpirala rečno blato, ne da bi bila našla le prašek iskanega zlata.

Nekega dne pa ji je bila sreča mila in je na dnu posode, iz katere je izpirala vodni pesek, zagledala res nekaj zlatih zrnc. Sedaj je vedela, da dolgi tedni njenih naporov niso bili zaman in da bo sedaj svoje otroke lahko preživljala. Otroci bodo imeli dovolj jesti, mogla jih bo poslati v šolo in jih preskrbeti za življenje. In junaska je vztrajala ter izpirala zlato. Ni se menila za nobeno nevarnost ter je celih 14 mesecev tako vztrajala tam v divjini Nove Gvineje.

Če se je mati sedaj po 14 mesečnem napornem delovanju srečno vrnila v Sidney, ni opustila svojega dela, marveč pravi, da je prišla le na dopust, da bi videla svoje otroke. S seboj je pripeljala tudi svojega edinega živega spremljevalca.

Neko dunajsko sodišče je imelo te dni opravka z alimentacijskim procesom, ki ga je začel bivši avstrijski nadvojvoda Leopold Salvator proti svoji materi, nadvojvodinji Blanki. Nadvojvoda je zahteval naj ga njegova mati podpiše kakor doslej. Nadvojvodinja je ugovarjala, da za svojega sina dovolj skrbi.

Na razpravi je tožitelj med drugim navajal, da njegova mati ne prenese, da bi ji s sodnim odlokom naložili, naj svojega sina redno podpira. Za vsak groš naj bi prišel k njej beračiti. Od početja sem mu ne daje niti stanovanja. Na to je zastopnik tožene stranke omenil, da je nadvojvoda pač zelo razburljiv in da je prišlo zaradi te njegove razburljivosti že do neprijetnih scen. Najbolje je bilo, če bi odšel kam na letovišče, da se pomiri, na primer v Dubrovnik. Nadvojvoda s tem ni bil zadovoljen, češ, da bi mu mati potem tega itak ne plačala. Bil je že nakoč na stanovanje v velikem dunajskem hotelu, pa mu najemnine niso hoteli potem po-

ravnati. Če je razburljiv, ni čudno, saj ravnajo z njim "kakor s umno".

Njegova družina ga sploh ne upošteva. Tako ga pošiljajo k hišni oskrbnici, češ da leži tam pet šilingov zanj ali pa kes kruha. Med vojno je moral živeti od častniške plače, mati pa je pobasala 100.000 kron, ki jih je dal cesar Karel za njegovo opremo in opremo njegovega brata. Tožena stranka je spet ugovarjala, da mu ne kaže dajati nobenega denarja v roke, ker vse v najkrajšem času požene.

Sodnik je na zadnje predlagal poravnavo. Meti naj bi sinu plačevala po 500 šilingov mesečno in mu omogočila nakup malih stanovanj, sin pa naj bi se obvezal, da matere ne bo več tožil in ji postavjal kakšne zahteve, če se bo držala tega predloga. Nadvojvodinja je dobila rok do 8. decembra, da se odloči za predlog ali proti njemu.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

CLANI DELAVSKE STRANKE V NEWYORŠKEM OBČIN. SVETU

Člani ameriške delavske stranke, ki so bili pri zadnjih občinskih volitvah izvoljeni za newyorské občinske svetovalce. Stojita: glavni tajnik delavske stranke Rose in predsednik Antonini. Sede: Ninfo, Belous, Quill, Vladeck, Armstrong in Hollander.

WPA gradi aerodrome

Potom gradnje in izboljšanja 609 aerodromov (zrakoplovnih pristanč) WPA pomaga deželi, da na tleh dohiti urni razvoj, ki ga je zrakoplovstvo doseglo v zraku.

Izmed velepostaj, v katerih je WPA mnogo zgradila in izboljšala, se Newark aerodrom, najbolj zaposleno središče za zračni promet na svetu, — Cleveland aerodrom, ki je sedaj najbolj prostorni trgovski aerodrom v obstoju, — Chicago aerodrom, kjer se steka šest ameriških zračnih prog. Floyd Bennett Airport v New Yorku, kjer se gradi pristajališče za hidroplane — in drugi v mestih Salt Lake City, Detroit in Boston. Za temi najvažnejšimi aerodromi prihajajo večja pristančja v mestih Akron, Springfield, Denver, San Antonio, Charleston, Spokane, San Diego, St. Paul, Miami, Tulsa, Harrisburg in Rochester, kjer je WPA izvršile gradnje.

Danes imamo v tej deželi

2482 aerodromov in pristajališč, mnoga izmed katerih po CWA in FERA v začetnem vladnem programu pripomognega dela. WPA aerodromski program je bil poglavito posvečen razširjanju in moderniziranju obstoječih občinskih aerodromov in pristajališč.

V zadnjih dveh letih je WPA obogatila narodno zrakoplovstvo s 45 novimi večjimi aerodromi, ki skupaj pokrivajo površino čez 4000 akrov.

WPA projekti so zgradili tudi 85 novih aerodromskih poti za vzlet in pristajanje 67 prostornih, že obstoječih pristajališč je bilo povsem moderniziranih in 76 aerodromskih poti je bilo popravljenih ali izboljšanih.

WPA program za markiranje zrakoplovnih prog je vzdolž tisoč milj zračnih prog postavil znake za mesta in krajeve. Te markacije so po navadi imena krajev naslikana v barvah in velikih črkah na strehah večjih poslopij, neka-

tere pa so nabarvane na tlaku zvoznih cest in so vidljive iz višine 2000 do 5000 čevljev. WPA je napravila približno markacij izmed 16.000, ki jih federalni urad za zrakoplovstvo smatra za nujno potrebne.

WPA projekti so preskrbeli mnogo aerodromov s pripravi za razsvetljavo in so tudi mnogo prispeli za razvoj sistemov radio komunikacije.

WPA je sodelovala z U. S. Bureau of Air Commerce pri izdelovanju skladnega programa za razvoj aerodromov. Posamezni projekti se preiskujejo in odobravajo ne le na podlagi svoje posebne tehnične vrednosti, marveč pazi se na to, da se skladajo z zdravim splošnim programom narodnega razvoja. Izmed več kot 2000 odobrenih aerodromskih projektov so državni upravitelji 1. junija 1937 izročili obratu 1002 izmed njih. Skupni približni strošek istih bo znašal 93 milijonov dolarjev.

Delo, izvedeno na WPA aerodromskih projektih, zahteva mnogo delavskih rok pri izčiščenju površine, gradnji cest, odvodnih gradnjah in vrtnar-

skem delu. Ali mnogo strokovnih delavcev se more vpo- rablja pri gradnji in upravljanju hangarjev in upravnih poslopij, pri postavljanju svetilnikov in priprav za radio žarke, kakor v vseh vrstah strokovnih poprav, ako lokalni pokrovitelji prispevajo primer- no za material.

To delo je postalo potrebno vsled ogromne rasti zračnega potovanja. Število zračnih potnikov, ki so se vozili po aeroplanih v tej deželi, je naraslo od 750.000 leta 1934 na več kot 1.200.000 leta 1936. Letanje vseh vrst je leta 1936 pokrivalo približno 150.000.000 milj.

Naš novi napredek v zrakoplovstvu je postavil nas daleč naprej pred evropskimi deželami. Potrebujemo pa primerne priprave na tleh, ki naj bodo vspešne za rastočim obsegom in brzino našega zrakoplovstva. Sodelovanje med občini in federalno vlado je omogočilo, da napravimo naše aerodrome sposobne za tekoče potrebe. WPA je zgradila za varnost in položila podlago za nadaljni razvoj.

Spisi Josip Jurčiča:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojina. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemiški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovski sodba v Višnji gori. — Dva brata.

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tagomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratom.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pakja.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradel. — Ponarejeni bankovci.

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlana vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zari- vajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti graditelje strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljeno delo in katere žrtev je tisoč in tisoč delavcev. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steče med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v grandioznih opisih in dogodkih. Tunel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani ... \$1.20

Ivan Pregelj: Izbrani Spisi

ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Štefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Štefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga" in "Pulver und Blei" ter biser naše novelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigari Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

Naročite pri:

Knjigarni Glas Naroda

216 W. 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Cena \$1.50

Ljubezen za ljubezen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

55

"Vse to sem prinesel s svojih potovanj. Z Bornea sem šel na lovski izlet v indijske džungle in tam sem vstrelil skoro vse te živali. Druge pa sem dobil na Borneu in Sumatri. V tem sotoru sem stanoval na Borneu, kadar sem bil na nadzorniškem potovanju na posestvih svojega strica. Pšica, ki jo vidite nad šlemom, je bila zastreljena in je bila izstreljena na mene, pa k sreči me ni zadela. Zasledovali smo tolpo Dyakov, ki so vdrl v naš okraj. En Dyak je to pšico vstrelil proti meni, samo za las je šla mimo mojega lica ter je obšla v nekem drevesu. Vzel sem jo in jo očistil strupa. Kadar se hočem zatopiti v spomin na Borneo, tedaj se zatečem v to sobo. Nikdo, razun dr. Warena in mojega malajskega sluga, ki sem ga pripeljal s seboj, ker je zvest in mi je zelo vdan, ne pozna tega prostora. Brezbrižnim in lahkomisljenim osem ne pustim, da bi pogledale v to sobo."

Obe dami ga z velikim zanimanjem poslušata. "Čutimo se zelo počastene, da ste nam smatrali vredne priti v to sobo, kaj ne, gospa Moran?" pravi baronica Zabrerna s prijaznim nasmehom.

Pri tem pa si misli, da te sobe tudi ne bi videla, ako ne bi bila žnja tudi gospa Moranova. Hana pa si v nenavadni sobi komaj upa dihati. Njen pogled vedno in vedno poleti k strupeni pšici, ki je ogrožala Darlandovo življenje. Lahko se strese in pravi z negotovim glasom:

"Kako je to dobro, da ta pšica ni zadela!"

"O, moje življenje ni bilo ogroženo samo enkrat; zdi se mi, da me je usoda vendar še ohranila za kaj posebnega. Mogoče zato, da sem mogel postati član zveze za vaše odrešenje."

To pravi Gert, ko je baronica Zabrerna že odšla iz sobe. "Ne morete si misliti, kako resno mislim s tem, ako se hočem za vas zavzeti in kako neizmerno važno je to za mene."

Hana v zadregi stopi naglo za baronico in Gert ji sledi. Vsi gredo k družbi, kjer so Hano sprejeli jezni pogledi gospe Helene.

Toda Hana se je oborožila proti temu pogledu in tudi proti Diti in njenemu obrazu. Spomin na njega ji bo pomagal v marsikateri težki uri, ki so se namenjene za njo. Jutri naj se vspljejo na njo zopet stari občutki!

Lizika pristopi k njej z dr. Warenom ob strani.

"Ali ni Herrenberg naravnost pravljni grad, Hana?" Hana se oddahne in oči ji žare.

"Prekrasen pravljni grad, Lizika, še vsa sem prevzeta vsega, kar sem videla."

Hani ta večer mine prenapeto; rada bi zadrževala minute. Baronica Zabrerna tekom večera pride že z vabilom, da pridejo Rasmussenova družina, dr. Warens s svojim stricem, kakor tudi Darland v soboto zvečer na Zaberno.

"Seveda pa upam, da bom pri nas videla tudi vas, gospa Moran in v naši hiši boste spoznali še mnogo druge gospe. Skrajni čas je že, da poznate nas vse," pripomni Hani.

Gospa Helena potrebuje vse moči, da vzdrži smeh na svojih ustnicah. Njeno upanje, da bo Hana odklonjena iz družbe, je bilo razbito, ko je baronica Zabrerna povabila tudi Hano. Dobro je vedela, da ji bodo odprta vsaka vrata, a o bo Hana enkrat pri Zabrernovih.

Hana bojazljivo pogleda strica, ki ji pa prijazno in odločno priklina.

"Seveda bo sprejela to ljubeznivo vabilo baronice Zabrerna, Hana. Lepa hvala milostljiva gospa, vsi se bomo te vaše dobrote poslužili in pred vsem sem vam še hvaličen, da hočete moji nečakinji odpreti svoja vrata. To more smatrati za veliko čast," pravi gospod Rasmussen, ne zmenivši se za jezni pogled svoje žene.

Ko se gostje odpravijo, jih Gert spremi do vrat. Najprej se je odpeljala Zabernova družina nato Henrik Warens s svojim stricem, Rasmussenovi pa še čakajo, da prideta njihova vozova. Gospa Rasmussenova skuša svojega moža pregovoriti, da sede v avtomobil, saj se more Hana peljati s Herbertom. Tedaj pa stopi k njen z nasmehom in priklonom Gert Darland.

"Milostljiva, cenjena gospa, oba vaša vozova sem poslal domov, ker obeh gospodov nisem hotel izpostavljati hladnemu zraku. Vsakdo je po kakih zabavi nekoliko razgret in meni bi bilo zelo žal, ako bi se kdo izmed vas na potu prehladil. Moj veliki avtomobil stoji pripravljen, v njem imate vsi dovolj prostora in boste tudi mnogo prej doma."

Dita in gospa Helena to Darlandovo prijaznost zopet pripišeta Diti v prid in niste slutili, da je bil njegov avtomobil pripravljen samo zaradi Hane. Hana s prekipevanjem hvalnostjo čuti, da ji je Darland hotel prihraniti, da bi se moglo slednjič morala še peljati s Herbertom. Tudi Lizika slutí resnico in kolikor mogoče trdo stisne Gertovo roko.

Vsi se peljejo z Darlandovim avtomobilom na Altwiese in gospa Helena ni bila v položaju, da bi Hani zagrenila vožnjo, ker je v avtomobilu sedel tudi njen mož in da tega prav gotovo ne bi tiptel. Hana dolgo ne more zaspati. Vsaka minuta krasnega večera ji gre skozi misli, in slednjič z blaženim nametom zaspi. Vonj Gertovih vijolic, ki so stale v vazi poleg njene postelje vzame s seboj v sanje.

Nekaj tednov je minilo. Hana je bila po zaslugi in pomoči baronice Zabrernove v družbo dobro sprejeta, toda na veliko jezo gospe Helene in Dite. In k modri obleki je prišla še krasna bela obleka, tudi iz melke svile. Blago si je Hana kupila za zadnje plačane obresti. Belo obleko je nosila samo ob največjih priložnostih, kajti povabljen je bila celo na velik ples v mesto in je plesala ves večer, seveda tudi z Gertom in Henrikom. Modro obleko je imela samo pri častnih in pri najljubših družinskih večerih. In vsaka taka zabava je bila velik doživljaj za Hano, za to je že skrbeli nikdar trudna zveza.

Gert Darland in Henrik Warens sta še nekočkrat imela "smolo," da sta prišla na Altwiese ravno tedaj, kadar gospe Helene in Dite ni bilo doma. Da se je vse to tako dogodilo, za to sta skrbeli Lizika in dr. Warens. Tudi Lizika je bila navzoča pri vseh razgovorih, nikakor ni hotela več ostati v otročji sobi, kar si je Dita tako zelo želela. Toda v tem oziru gospa Helena ni bila enakih misli s svojo najstarejšo hčerko, kajti dobro je čutila, da se dr. Warens resno trudi za Liziko.

(Dalje prihodnjik)

Princesa je vzela rokoborca

Princesa Baba Valery Brookova, hči belega maharadža iz Saravke na Borneu, se je omožila z angleškim rokoborcem Bobom Gregoryem. Najnovejši senzacionalni romanček v londonski družbi se je torej vendarle zaključil s poroko, o kateri so do zadnjega trenutka dvomili. Princesa Baba je še zadnji dan pred poroko oklevala pod vplivom brujojav, s katerimi jo je obšla njena mati iz New Yorka. Princesini starši so se upirali njeni poroki z rokoborcem in oče ji je zagrozil, da jo bo razvedinil. V tem pogledu zadeva še ni urejena.

Princesa Baba je najmlajša hči sira Charlesa Vynora Brooka, maharadža iz Saravaka, edinega belega maharadža v Indiji. Njegova država, severozahodni pas Bornea, meri 130 tisoč kvadratnih kilometrov in šteje 600.000 prebivalcev. Maharadža, Dajakov in priseljenih Kitajcev. Ta država izvaža zlati bencin, nafto, poper in premog. Maharadža Brooke vladal pod angleškim protektoratom in je tretji bel vladar svoje države. Ustanovitelj njegove dinastije, častnik angleške mornarice James Brook, pustolovec kova poljudnih angleških korsarjev starih časov, se je napotil v štiridesetih letih preteklega stoletja z jadrnico, oboroženo na njegove stroške na južna morja. Izjavil je, da hoče prinesiti južnomorskim otkom civilizacijo. Prispel je pa samo do O'Brien. Tam se je baš boril brunski sultan proti upornim Dajakom, ki jih ni mogel ukrotiti. Brooke je pomnil staremu sultanu pomoč s svojimi mornarji in s četo sultanu zvestih domačinov je zatel upor, potem je pa ostal na otoku. Oženil se je s sultanovo hčerko in kmalu prevzel vladno, baje proti sultanovi volji.

Toda znal si je pridobiti zaupanje in ko so maharadžski pirati zažgali njegov grad ter pastili po deželi, je imel Brooke še dovolj udanih privrženecv, s katerimi je kmalu prepodil bojevitte pritepenice. Takrat se je bavil z njim tudi angleški parlament, pred katerim je bil Brooke obtožen krutosti. Toda bel maharadža je izpodbil vse obdolžbe, angleška vlada ga je priznala za neodvisnega vladarja pod zaščito Anglije in mu dala naslov peera. Zadnja leta svojega življenja je preživel sir Brooke zopet v Angliji. Umrl je v Devonshiru potem, ko je bil posadil na prestol svojega nečaka Charlesa. Leta je vladal do leta 1917. Pridobil si je mnogo zaslug za povzdigo poljedelstva. Dal je zgraditi več železnic in iz neznatne vasice Kuchinga se je razvil pod njegovo vlado vzorno prestolno mesto Saravak, ki šteje zdaj blizu 30.000 prebivalcev. Pod njegovo vlado je Anglija oficijelno sprejela Saravak pod svoj protektorat in leta 1904 je podelil Edvard VII. siru Charlesu in njegovim naslednikom naslov "Njegova visokost maharadža."

Sedanji maharadža sir Charles Vynor Brooke je prevzel vladarske pošte leta 1918. Kronati se je dal v oguljeni zeleni uniformi Jamesa Brooka, bogato okrašeni z zlatom, obdan s poglavarji domačih plemen. Po značaju ne zaostaja za svojim pustolovskim prednikom. Oženil se je kmalu s 17-letno hčerko viscounta Ashera, prvo dirigentko jazza, ki je bila s svojim orkestrom na potovanju okrog sveta in se je ustavila tudi v Saravaku. Starši so ji odsvetovali poroko z maharadžo, češ, da je to napol divjak, ki ima v svoji džungli več tucatov haremov. Maharadža je pa lahko dokazal, da je bil vzgojen v Cambridgeu, kakor se spodebi angleškemu gentlemanu. Nevesta je odpotovala v London, podjetni maharadža se je napotil za njo in malo je manjkalo, da je ni ugrabil. Pred povratkom na Borneo je še pravočasno poslal v svojo prestolnico v Angliji kupljeni top, da je mogel svojo

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.20	Din. 300	\$ 29.50	Lir 500
\$11.65	Din. 500	\$ 57.00	Lir 1000
\$23.00	Din. 1000	\$112.50	Lir 2000
\$45.00	Din. 2000	\$167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$10.—	\$10.85
\$15.—	\$16.—
\$20.—	\$21.—
\$30.—	\$31.25
\$50.—	\$51.50

Prejemnik doli v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NAJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO,

naš nakazelo pri pošiljateljih okroglo vsote (naprimer sto, dvesto, tisoč) dolarjev oziroma lir, kajti taka izplačila se najhitreje izvrše, poleg tega je pa pošiljanje neokroglih vsot tudi razmeroma drago.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Travel Bureau)

nevesto pozdraviti s primernim številom topovskih strelcev.

V upravi svoje države je navezal na tradicije svojega prednika. V službi ima 70 uradnikov angleške civilne službe, ki se menjavajo vsaka tri leta. Gospodarstvo je Saravak aktiven, njegov izvoz presega uvoz skoraj za dve tretjini in neprestano napreduje. Lani je izvozil Saravak samo nafte nad 700.000 ton. Toda romantika se v Brookovem rodu podaljuje. Drugorojena princesa Pearl se je omožila z dirigentom jazza Harryem Royem, najmlajša Baba, stara 21 let, je pa vzela kot ročeno rokoborca. Bob Gregory je rokoborec srednje teže, lepo raščen, simpatičen, preji akrobat nego rokoborec.

mesta samo nekaj kilometrov in velja za najbogatejšo in najnaprednejšo v okolici. Vašcani žive v zadrugah. Za najbogatejšo zadrugo velja ona Mihajla Lukiča, ki se peča tudi s trgovino. Ponoči je pri Lukičevih dolgo gorela luč. Zjutraj pa ni bilo nikogar iz hiše in to se je zdelo sosedom čudno.

Vdrl so v hišo, kjer se jim je nudil grozen prizor. V eni sobi sta ležala v mlaki krvi mrtva Mihajlo Lukič in njegova žena, v drugi sobi pa tudi v mlaki krvi mrtva njegov sin in žena, kraj njih pa mrtva dva otroka. Vsa družina je bila ponoči zaklana. Razbojniki so v hiši vse premetali in ko so opravili svoj krvavi posel, so brez sledu izginili.

Vsa družina zaklana.

V vasi Laminei pri Bosanski Gradski je bil storjen grozen zločin. Vas je oddaljena od

NEPREBAVA in SLAB TEK HITRO IZGINETA, ČE PIJETE TRINERJEVO ANGELICO

Najboljše zdravilo za jesen in zimo, pri vseh lekarnarjih.

Ne zamudite!

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEBAR

1938

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York, N. Y.

ZADNJI MESEC KAMPANJE

ZENSKES ENAKOPRAVNOSTI KRAJSKO - SLOVENSKE KATOL. JEDNOTE

KAMPANJSKE NAGRADE

ZA SEDANJO KAMPANJO SO Določene sledeče nagrade: ODRASLI ODDELEK

Za vsakega novega člana (ico), ki se zavaruje za \$250.00 se plača \$1.50.
Za vsakega novega člana (ico), ki se zavaruje za \$500.00 se plača \$2.50.
Za vsakega novega člana (ico), ki se zavaruje za \$1000.00 se plača \$5.00.
Za vsakega novega člana (ico), ki se zavaruje za \$1500.00 se plača \$6.00.
Za vsakega novega člana (ico), ki se zavaruje za \$2000.00 se plača \$7.00.

Poleg tega Jednota plača tudi \$2.00 za zdravniško preiskavo.

MLADINSKI ODDELEK

Za vsakega člana (ico) pristoplega (a) v razred "A" ali "B", navadne življenjske zavarovalnine (Ordinary Life Certificate) se plača \$1.00.

Za člana pristopile v razred "F" 20 letne "Endowment" (Twenty Year Endowment Certificate) zavarovalnine se plača sledeče nagrade:

Za \$ 250.00 zavarovalnine	\$2.00
Za \$ 500.00 zavarovalnine	\$3.00
Za \$1000.00 zavarovalnine	\$4.00

Pripomba: Zgoraj določene nagrade se plačajo še le potem, ko je nova pristopila član plačal 6 rednih mesečnih assessmentov. Do nagrad so upravičeni posamezniki, ki bodo nove član (ice) za pristop pridobili.

Poleg zgoraj navedenih nagrad se bo plačalo društvenim tajnikom in tajnicam še posebne nagrade po \$5.00 za vsakih 10 članov in članic nad številom članstva, ki ga je društvo imelo 1. aprila 1937.

VAŽNO! Tokom sedanje kampanje se v mladinski oddelki sprejema članice in članice brez zdravniške preiskave in to v vseh državah, razen v državah Connecticut, New York in Ohio. V teh treh državah morajo biti prošile zdravniško preiskavo, za kar Jednota plača 50c za vsako zdravniško preiskavo.

Glavni Urad, 508 N. Chicago St., Joliet, Ill.